

Av Bo Hultén

Rundtursmedaljen 1970–72

Gunnar Larsson – den störste genom tiderna

Simmaren Gunnar Larsson erövrade Rundtursguldet (Skåneguldet) tre år i rad, 1970, 1971 och 1972. Hans simkarriär avslutades 1973 sedan han blivit den förste svenske simmaren som erövrat ett VM-guld. Det här är en del av historien om Gunnar Larsson – som växte upp på Roslins väg i Malmö med två landslagsstjärnor till storasystrar. En tidigare artikel om syskonen Larsson har varit införd i "Skånsk Idrotts Historia 2005" av samme författare.

Det var nästan förutbestämt att Gunnar skulle bli simmare. Visserligen fanns det också andra idrottsintressen under barnaåren men som lillebror till Karin (född 1941) och Kristina (alltid kallad Kisse, född 1944) fanns det knappast en chans att komma undan.

Simningen kunde inget annat än att slå klorna i Gunnar och det kan med facit i hand inte sägas vara en dåligt val.

Gunnars simmarliv startade på Ribersborgs Kallbadhus vid Öresundsstranden. Mamma och pappa Larsson tog med lillebror till badet allt som oftast när de äldre syskonen tränade. Gunnars pappa Folke hade ett brett idrottsintresse och deltog också i Korpsimningarna som var i ropet i Malmö under 1930,- 40 och 50-talet. De äldre systrarna hade hittat sin simning i Malmöklubben SK Ran och det var också där Gunnar startade sin karriär. Men ganska snabbt skiftade han klubb och om det bytet säger Gunnar själv så här:

– Jag började i Ran, där mina systrar tränade. Sedan berättar historien att Birger Buhre lockade över mig till Malmö Simsällskap med en glass – men det är inte sant. Birger hade dock en klar påverkan på mig eftersom vi nästan bodde grannar. Jag åkte med honom hem efter träningen varje dag. Jag blev intresserad av Malmö Simsällskap när Lars-Eric Paulsson kom till klubben som tränare. I efterhand visade det sig vara ett bra val.

Naturligtvis var Gunnar påpassad och blev

Stilstudie av Gunnar Larsson.

ofta jämförd med sina systrar – på gott och ont.

1960, bara några dagar efter det att systrarna hade kommit hem från de olympiska spelen i Rom, hände något avgörande för familjen Larsson. Mamman avled. Det betydde att Gunnar blev moderslös som nioåring och pappa Folke fick dra lasset som ensamstående med tre barn. Om detta sa Gunnar i årsboken 2005 :

– Mammas död 1960. Det var traumatiskt. Jag minns när beskedet kom - en morgon, jag var nio år. Pappa ensam med oss tre ungar, heltidsarbetande. Det var inte konstigt att simhallen blev ett andra hem för mig.

Så blev det. Simningen slukade mycket av hans lediga tid och ganska snabbt kom utvecklingen. Men han var ingen stjärna initialt. Konkurrens som var övermäktig fanns på nära håll. Ran-simmaren Jan-Bertil Cederholm var bättre upp till 13-års åldern. (Cederholm är numera välbekant som Skånepolisens främste utredare).

Gunnars första framgångar kom i ryggsim. Men ganska snart styrdes fokus om till frisim och då långt frisim.

Distansen 1 500 m fritt skulle bli hans utbildningsdistans nummer ett och det var där de första mer uppmärksammade framgångarna kom. Det blev som fjortonåring som Gunnar Larsson skulle ta steget in på den nationella simarenan.

NERVÖS DEBUTANT

Debuten på svenska mästerskapen skedde 1966. I kort bassäng (25 metersbassäng) i Helsingborg – ja, i en anläggning som också den kallades Simhallsbadet, liksom i Malmö.

Debuten är inte mycket att orda om även om det blev en SM-final på 200 m ryggsim och en sjätteplats. Det var nästan som det brukar för debutanter – ung, nervös och med ett resultat som inte var något att yvas över. Med dagens mått mätt är en SM-final för en 14-årig kille något anmärkningsvärt. 1966 var förhållandena annorlunda. Orsaken till detta kan man hitta i en annan åldersstruktur inom simningen. På sextiotalet började simkarriären tidigare och i dag avslutar man den klart senare.

Debuten på ”riktiga SM”, det på lång bana, skedde i Stockholm samma år. Distansen för Gunnars del var 1 500 m frisim och det loppet gick några dagar in på mästerskapet. Tidningarna hade skrivit en del om Gunnar under året men eftersom mycket av det som skrevs hade skånsk avsändare (läs Birger Buhre i Kvällsposten) togs det inte riktigt på allvar i kungliga huvudstaden som dominerade simningen på den tiden. Loppet på 1 500 m gick väl ”så där”. Gunnar blev fyra. Tiden 18.16 var nitton sekunder sämre än Glen Bengtssons från Göteborg, som vann sitt enda SM-guld i karriären den dagen.

BLEV SM-KUNG

Hösten 1966 drog Gunnar Larsson på sig landslagsoverallen för första gången. Det var i en ungdomslandskamp mot DDR i Magdeburg. Första landskampen innebar också första segern. Gunnar vann 400 m fritt på 4.35,5. Under hösten kom också den första segern i SUM-SIM, Svenska ungdomsmästerskapen, som under nästan hela 1960-talet avgjordes i Gävle.

På kortbane-SM 1967 kom den första medaljen på seniornivå, silver på 200 m ryggsim. Senare under sommaren vann Gunnar SM i livräddning. Guldet i livräddning (som då sorterade under Svenska Simförbundet) blev det första av 32 som han kunde räkna in när karriären var slut.

På kortbane-SM 1968 blev Gunnar Larsson SM-kung. Guld på två distanser, 200 m medley och 800 m fritt.

Då fick han också erkännande i Stockholm. Landslagsledningen och Sveriges Olympiska Kommitté tog honom på allvar och det blev en diskussion om Gunnar var en man för OS i Mexiko senare under året.

Under sommarträningen i Båstad laddade han för att simma till sig en OS-plats. Redan tidigt den säsongen hade Gunnar slagit till med svenskt rekord på den dåvarande specialdistansen 400 m fritt.

REKORDET GAV EKO

Vid Sexnationssimningarna i Stockholm sänkte Larsson rekordet till 4,16,8 men en ljum, syrerik kväll i Båstad och i Malenbassängen blev det bra mycket bättre. När Gunnar satte handen i kaklet, hade han noterat 4.11,5, svenskt rekord med hela 5,3 sekunder och världens tredje bästa tid under säsongen.

Resultatet gav naturligtvis eko i pressen även om landslagsledningen, läs Sven Håkan Paulsson, inte tyckte det var mycket att yvas över. Han ansåg Malenbassängen alltför lättsummen med sitt salta vatten. Neptunledaren hade inte samma vinkling fem år innan, när hans klubbkamrat Ann-Christine Hagberg slog till med Europarekord på 100 m fritt i samma bassäng. Nu gällde det en uppkomling till skåning...

När det senare under sommaren blev dags för

SM, i Jönköping, var det upp till bevis för Gunnar om ”glädjetiden” från Båstad/Malen skulle vara värd något. Det var den! Visserligen blev det inget nytt svenskt rekord men 4.11,8 var mästerskapsrekord, och ett stensäkert SM-guld gjorde att Gunnar satte alla tvivlare på plats.

Men SM 1968 var inte bara vinster för Gunnar. Andraplatser på 200 och 1 500 m fritt sved. Men hans utveckling och framgångar räckte för att han kvalade in till de olympiska spelen i Mexiko.

”NEGATIV VARIANT”

Väl i Mexiko visade det sig att Gunnar var en ”negativ variant” av träning och tävling på hög höjd. Individuella starter på 400 och 1 500 m fritt gav till resultat noteringar som låg långt över vad han presterat på havsnivå. Det blev en simning i finalsammanhang, lagkappen på 4x200 m fritt. Det svenska laget blev sist.

På vägen hem från OS tog Gunnar och klubb- och landslagstränaren Lars-Eric Paulsson vägen förbi Los Angeles och Long Beach. Tränaren Don Gambril hade bjudit in Larsson att ta en titt på träningsfaciliteterna på plats. Svenske Hasse Ljungberg skulle starta sin träning där vid nyåret 1969. Dessutom hade Gambril rekryterat Hans Fassnacht, en tysk simmare, som var ett år äldre än Gunnar, och tyskarnas mest intressanta ”coming man” i simningen under slutet av 1960-talet.

Någon USA-vistelse blev det inte vintern 1968-1969 utan Gunnar fortsatte hem till Malmö och startade träningen inför nästa säsong.

1969 var året då Gunnar Larsson ändrade strålkastarskenet från Stockholm och satte det på Malmö istället i simsammanhang.

Malmö Simsällskap hade länge jobbat med en målsättning att 1969 – då Malmös äldsta idrottsförening fyllde 100 år – skulle man också för första gången erövra titeln Sveriges bästa simklubb. Inte någon gång sedan 1899 hade SM-bucklan hamnat utanför huvudstaden. Men nu var det dags.

För sakens skull rekryterades OS-simmaren Hasse Ljungberg från Stockholmsklubben Bromma SS och tidigare landslagssimmerskan från Karlskoga SS Berit Larsson, som dock var på nedgång formmässigt.

Tillskotten adderades till den trupp med simmare och hoppare som Malmöklubben förfogade över och med hela åtta SM-guld av Gunnar under året och med Hasse Ljungberg som tvåa i nästan alla grenar, kunde SM-bucklan för första gången tas bort från Stockholm. Artikelskrivaren som själv var delaktig i laget minns vilken uppståndelse det var.

Gunnar Larssons roll i svensk simning under 1969 och åren efter är kristallklar. Gunnar var simkungen i landet och blott 18 år, ung.

Hösten 1969 bar det av till USA och träning i Long Beach, Kalifonien. Träningskamraten i USA, Hans Fassnacht, hade redan legat ett år i USA, när Gunnar kom över och hade haft en enorm utveckling. Bland annat hade Fassnacht simmat 400 m fritt och slagit världsrekord med 4.04,0 och till detta adderat några Europarekord.

INSPIRERANDE

Naturligtvis var detta inspirerande för nykomlingen från Sverige.

Vintern 1969-1970 var fullproppad med träning och Gunnar acklimatiserade sig ovanligt snabbt till förhållandena i USA. När tävlingssäsongen startade på våren 1970 blev det en andraplats på 200 och 400 yards medley på US Open och i april var han över i Holland och deltog i Sexnationers. Resultaten från den tävlingen gav en fingervisning om vad som skulle komma till hösten. Hösten som innebar Europamästerskapen i Barcelona.
Sexnationers för Gunnars del gav tre nya svenska rekord och på 200 m fritt presterade han världsårsbästa. Ett bra kvitto på att han tagit upp träningen i USA på bästa sätt.

På SM i Varberg sommaren 1970 var Gunnar nertränad och ur form. Han fortsatte att träna hårt även under SM-tävlingarna. I ett kallt Simstadion blev det likväl sju SM-guld och flera bra resultat. Summeringen efter SM visade att Gunnar hade samlat totalt 18 SM-guld i ladorna sedan debuten.

VANN I FEMTE FÖRSÖKET

Viktigast var att han i sitt femte försök på 1 500 m fritt äntligen vann sitt första guld på den längsta distansen och kunde äntligen känna fullbordan av sin ”utbildningsdistans” och därmed också lägga den till handlingarna. Efter detta SM plockades 1 500 m fritt bort från Gunnars agenda på mästerskap.

Nu låg allt fokus på träningen fram mot EM i Barcelona.

Det interna försnacket inför EM gav Gunnar medaljchanser på 200 och 400 m fritt samt 200 och 400 m medley. Utvecklingen hade gått från ryggsim över till långt frisim och sedan nedåt i distanserna. Under resans gång hade han också utvecklat de andra simsätten, främst ryggsim men också i viss mån bröstsim. (Även om fjärilsim aldrig kom att bli ett nationellt eller internationellt simsätt hos Gunnar.)

SVÅRA KONKURRENTER

Mästerskapet i den katalanska huvudstaden inleddes med 400 m fritt. De stora konkurrenterna till medaljerna var hemmasimmaren Santiago Esteva och tyske träningskamraten Hans Fassnacht. I försöken var det Fassnacht som var bäst 4.04,8 mot Gunnars 4.05,9. 1970 simmades finalerna dagen efter och det innebar att försöken på 400 m medley kom mellan försök och final på 400 m fritt.

Gunnar Larsson hyllas av simmarkolleger efter bragderna i München 1972.

Försökssimningen på 400 m medley gick lätt och det visade sig att formen fanns där och resultatet blev 4.41,8 – ett överraskande Europarekord av Gunnar. Loppet innebar tändvätska och energi för Larsson men det var också som att trycka på knappen för det mediala intresset runt den svenske simkungen.

Andra dagen av mästerskapet innebar final på 400 m fritt, Larsson mot Fassnacht med Esteva som dark horse. Upp till 200 meter var det ett

lopp i avvaktande stil. Mellantiden 2.01.6 indikerade inget rekord i sikte. Efter vändningen vid halva loppet tryckte Gunnar på rejält och upp till nästa vändning hade han snott åt sig en hel meters ledning. Avståndet behölls upp till 300 meter och mellantiden var 3.03,1. Rekordsiktet förmörkades allt mer.

Men de sista 100 metrarna blev en giganternas kamp. Fassnacht hade långt ifrån gett upp och närmade sig alltmer. Vid 350 meter var det nästintill jämnt mellan de bägge. Sista 50 meterna innehöll allt av vad simkamp kan innebära. Gunnars tjurighet firade triumfer och hans sista tolv meter innehöll ingen andning och när han satte handen i kaklet hade det gått ruskigt fort. Sluttiden blev 4.02,6 – en tid som understeg världsrekordet med två tiondelar.

Snacka om genombrott!

SLOG EUROPAREKORD

Men det var långt ifrån slut. Ännu hade man bara kommit till andra dagen av EM och det var fem dagar kvar.

Dag tre innebar försökstävlingar på 200 m fritt och halsont. Ingen bra kickstart dagen efter det första världsrekordet. Men det gick hyfsat bra ändå, 1.57,0, svenskt rekord och inkvalning till final som tvåa.

Eftermiddagspasset innehöll finalsimningen på 400 m medley.

Tyskarna Fassnacht och Matthias Pechmann, representerande Väst- respektive Östtyskland, var favoriter tillsammans med Gunnar. De tre första hundringarna gick helt i Pechmanns anda men sedan visade det sig att hans frisimskunskaper inte var av tillräcklig internationell klass.

Gunnar simmade hem loppet och satte Europarekord med fem sekunder, 4.36,2.

Två guld och två internationella rekord efter tre dagar. Gunnar Larssons genombrott internationellt var fullkomligt.

Fjärde dagen av EM bestod bara av en finalsimning på 200 m fritt för Gunnars del. Lätt sovmorgon och uppladdning på hotellet. Det var enbart lätt insimning i Medelhavet som gällde. I finalen på kvällen var Fassnacht favorit. Gunnar inledde med ledning första 100 metrarna men sedan kom tysken som skjuten ur en kanon. Sista femtio blev mycket snabba men inte så vassa så det kunde matcha Don Schollanders världsrekord på 1.54,3. Fassnacht satte handen i kaklet på 1.55,2 och Gunnar 1.55,7, Europarekord för tysken och svenskt rekord för Larsson.

Dag fem var helledig för Gunnar. Trodde han. Men nu hade svenska medier fått upp ögonen för ”EM-undret i Barcelona” och flugit in reportrar, fotografer och andra medarbetare till Spanien. Fullt upp vid bassängkanten med andra ord.

Sjätte dagen bestod av försök på 200 m medley och 4x200 m fritt. Svenska lagledningen ställde över Gunnar i försöken i lagkappen. Det svenska laget tog sig till final ändå.

På 200 m medley hade det satts mästerskapsrekord redan i första heatet genom Hasse Ljungberg, som numera representerade Timrå AIF. Det var ett rekord som inte stod sig många minuter. Gunnar slog det i sitt heat och noterade 2.14,0.

ANDRA VÄRLDSREKORDET

Sjunde och sista dagen av EM bjöd bara på finalsimningar. Gunnar simmade 200 m medley. Då hölls världsrekordet av Gary Hall och hans 2.09,5 och ansågs oslagbart. Men icke! När man summerade racet så hade Gunnar flyttat ned rekordtiden till 2.09,3 och satt sitt andra världsrekord under EM.

Hasse Ljungberg, som tog bronset, fick sin karriärs peak i Barcelonabassängen.

Avslutningen på de underbara dagarna i Barcelona innebar 4x200 m fritt. Den gången räckte det inte till för att plocka hem medaljer utan det svenska laget blev fyra till slut.

En sammanbiten Gunnar Larsson.

Hemkomsten till Malmö blev annorlunda. När man anlände till Bulltofta, dåtidens malmöitiska flygplats, var det proppfullt med folk. Uppskattningsvis 10 000 personer hade samlats för att hylla stadens store son. Ett scenario som man i dag kan tycka vara helt otänkbart. Men fyra EM- medaljer, därav tre guld, och två världsrekord hade gett eko i hemstaden Malmö.

EM-insatserna i Barcelona ledde till Bragdguldet och titeln Årets främsta idrottman i landet.

Under 1970-talet var tävlingsåret inte lika nerlusat med simmästerskap som det är nuförtiden. 1971 blev ett mellanår för Gunnar Larsson, ett år mellan EM och OS.

Men han höll stilen resultatmässigt. Han vann amerikanska mästerskapen på 200 och 400 yards medley, simmade till sig världårsbästa på 200 fritt och 200 m medley vid SM i Jönköping. Vid Europacupen, som 1971 gick i Fyrisbadet i Uppsala, var förutsättningarna inte de bästa. Gunnar hade kommit hem från USA dagen före tävlingarna och i ett sommarkallt Sverige noterade Gunnar tider strax över världsrekordnoteringarna. Ett mellanår som också innebar utveckling med andra ord.

När Gunnar kom till OS 1972 var det med i stort sett samma program i sikte som under EM två år tidigare, de bägge medleyloppen och 400 m fritt. Målsättningen var att simma under fyra minuter på 400 m fritt och därmed bli historisk. I bakgrunden fanns också tanken att simma hem tre OS-guld.

Första loppet, 400 m medley, är det som bli-

vit det mest klassiska. Loppet dominerades av amerikanarna, världsrekordhållaren Gary Hall och Tim McKee. Gary Hall nästan pyste över av självförtroende och de första 200 metrarna hade han skaffat sig en stor ledning. Han var efter ryggsimmet åtta sekunder före svensken och det såg hopplöst ut.

VÄSSAT BRÖSTSIM

Men Gunnar Larsson hade under perioden efter EM 1970, vässat sitt bröstsim ännu mer. Han hade tagit det svenska rekordet i det simsättet och hade något i bakfickan som ingen kunde matcha. Hans sista 200 meter är något av de mest grymma som setts i en simbassäng.

Favoriten och världsrekordhållaren Hall hade knäckt sig i öppningen och fick lämna över till Tim KcKee att försvara de amerikanska färgerna. Eller ”Gossen McKee” som reportern Åke Strömmer sa i ett klassiskt klipp från finalen. De sista 50 meterna är svensk idrottshistoria. Gunnar satte handen i väggen på 4.31,981 och McKee på 4.31.983. Bägge verkade till en början vara segrare men efter en stund så ändrades det hela till att Larsson vann guldet med två tusendelar.

Glöm nagelklippning och andra teorier som har lanserats i sammanhanget men de facto innebar den knappa segern ett klassiskt svenskt idrottsögonblick och ändrade regler i simningen. Lex Larsson kallades det när man tog bort tusendelarna från tiden och numera används bara hundradelar för att skilja simmare åt.

OS-guldet har blivit klassiskt i folkmun och den enda rejäla beskrivningen som gjorts om loppet gavs i P-O Enquists ”Katedralen i München”. Jag citerar avslutningsraderna i den beskrivningen:

”Till synes exakt samtidigt trycker de två simmarna in fingerspetsen mot den mätplatta som efter fyrtio grams belastning stannar en klocka och utkorar en segrare: och som drabbad av blixten stelnar Buhre då till, höjer blicken mot den elektroniska anslagstavlan, ser en 1:a lysa fram efter Gunnar Larssons namn, öppnar munnen, stöter hest fram GOLDDD! Och faller samman över bordet med armarna slappt hängande ner framför den främre kanten. E ser förtvivlad mot Bosse Alm, som från Buhres andre sida försökt bemästra sammanbrottet. Vad göra? E känner en kvinnlig läkare som en gång för honom demonstrerat hur hjärtmassage går till, är nu stunden inne att själv försöka? Men plötsligt reser sig Buhre, står upp, torkar med handen över det ännu lätt rödblåa ansiktet, där svett och tårar droppar, och han säger hest: Den grabben har jag varit som en far för, kastar ännu en blick mot anslagstavlan, ser sig om med en blick full av faderskärlek, lättad över att han ännu lever, stolthet, utmattning, förvirring samt desperat längtan efter en dubbel whisky, och går med förbluffande stadiga steg mot den nedgång bakom vilken det döljer sig antingen frisk luft eller en bar eller en skrivmaskin eller helt enkelt en cigarett. Han följs med blickarna av hela pressläktaren som inte sett loppet, och ännu inte hunnit förstå att det är över och att en mästare korats med två tusendelar av en sekund till försprång.”

Kan en beskrivning om ett klassiskt idrottsögonblick, vara vackrare än så? Inte! Läs gärna boken om ni kommer över den. Väl värd att begrunda, när som helst.

FELBEDÖMNING

På 400 m fritt gjorde Gunnar sitt livs felbedömning, simmade i första heatet i försöken och hade en holländare i sikte, som han hade som riktmärke. Tyvärr hade holländaren vaknat på fel sida och Gunnars bedömning av farten i loppet blev helt fel. Han simmade helt enkelt för sakta och slogs ut från vidare simningar med en tid på 4.09,88. Han fick stryk av två svenskar, Bengt Gingsjö och Anders Bellbring. Gingsjö gick till final.

400 m fritt skulle stoppas undan ur medvetandet och glömmas snabbt. Nu var det 200 m medley som gällde.

200 m medley blev en enkel match. Fast amerikanarna hade tänkt annat. Man skulle knäcka svensken med en kanonöppning. Detta lyckades inte alls. Steve Furness och Gary Hall räckte helt enkelt inte till mot svensken. När siffrorna tickat färdigt på resultattavlan stod det 2.07,17. Världsrekordet hade slaktats med två sekunder.

LUFTEN GICK UR

Dubbla OS-guld för en svensk simmare. De första gulden sedan 1928 när Arne Borg vann 1 500 m frisim. Gunnar Larsson hade skapat svensk idrottshistoria.

Efter OS 1972 gick mycket av luften ur Gunnars Larsson vad gällde hans simkarriär. Visserligen var han bara 21 år gammal/ung men det fanns inte så mycket mer vinna. Dåtidens simkarriärer brukade ta slut ungefär vid den åldern. Men det internationella simförbundet, FINA, hade fått en idé om att utveckla simningen. Världsmästerskapen skulle organiseras och 1973 skulle det första VM:et äga rum i Belgrad. Detta var en utmaning som Gunnar inte kunde motstå även om det tog emot att sätta igång att träna igen.

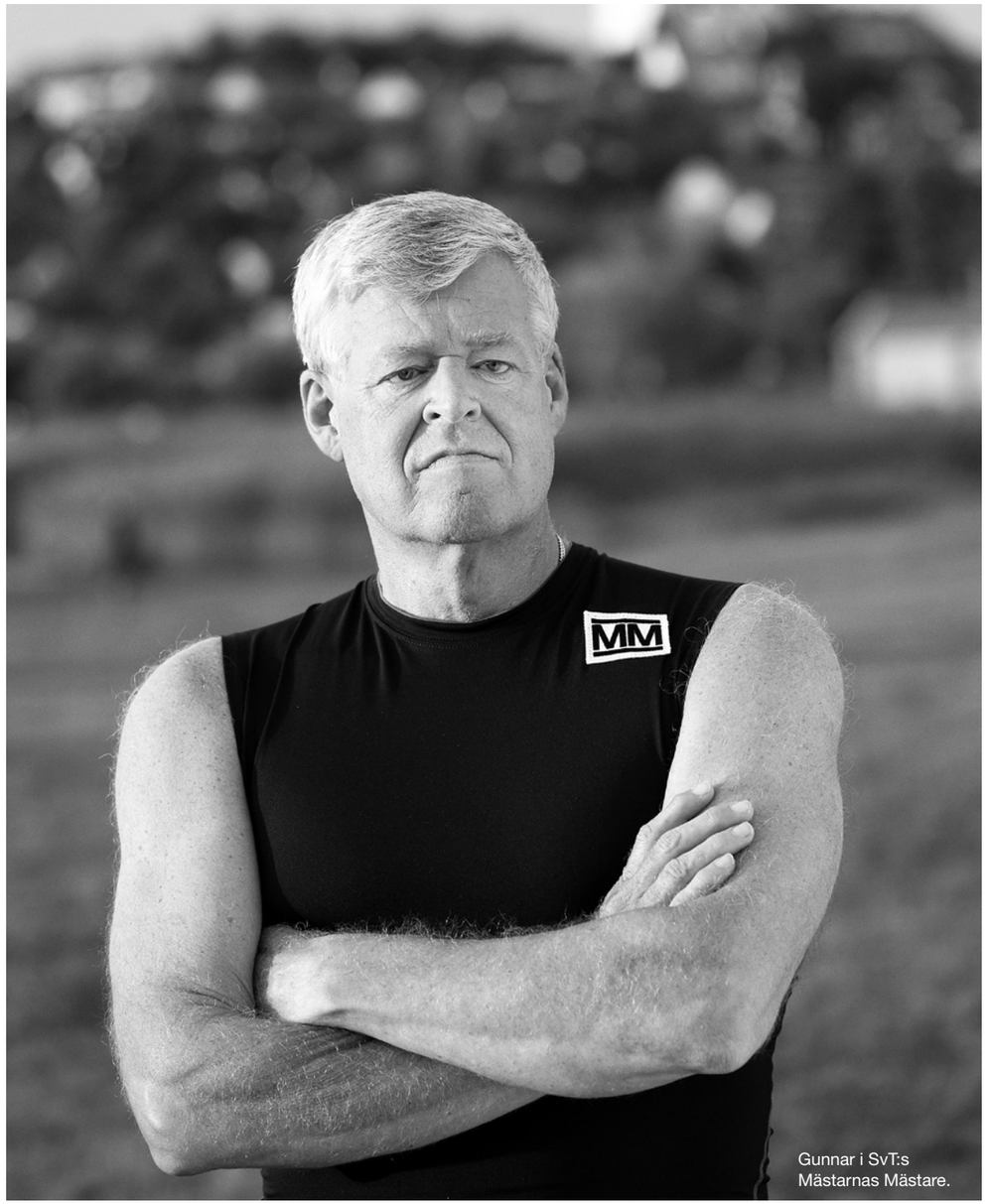
Efter en lång och träningsfri höst så var det dags att trolla fram internationell form igen. Tillsammans med tränaren Lars-Eric Paulsson gjordes försök på Klippans Simcenter och även nere i spanska Sabadell. Det gick trögt. Efter att ha blivit frånsimmad på Europacupen sommaren 1973 och bara noterat medelmåttiga 2.14,51 på 200 m medley kom han till Belgrad utan det favoritskap som annars borde bäras av en olympisk guldmedaljör. I ett lopp som slutade med 2.08,36 och en segermarginal på sju hundradelar hade Gunnar gjort sitt i tävlingsbassängerna. Visserligen simmade han en lagkapp trettio minuter efter medleyloppet och tröttare simmare har väl sällan skådats.

Gunnar Larsson.

Gunnar själv betraktar guldet i Belgrad som sin största bragd och han hade säkert fortsatt några år till om inkomstmöjligheterna varit på samma nivå som de är i dag.

Så var det inte 1973. Några mindre reklamkontrakt som inte gav mer än fickpengar blev resultatet i börsen.

Gunnar i SvT:s Mästarnas Mästare.

EFTER SIMKARRIÄREN

1975 tog Gunnar examen på GIH och blev idrottslärare. Han varvade gympalärarjobbet med att vara tränare i Västerås Simsällskap.

Han kan också se tillbaka på en drygt 30-årig karriär som expertkommentator i simning åt Radiosporten.

Under tolv år drev han två McDonaldsrestauranger i Eskilstuna, ett dygnetruntjobb som sedan blev till konsultjobb åt restaurangkedjan.

Gunnar har haft styrelseuppdrag i Svenska Simförbundet och den Olympiska Guldklubben. Bland annat har han varit med att organisera 100-års jubiléet för Stockholmsolympiaden.

Ett år som tillförordnad generalsekreterare på Svenska Simförbundet och arbete på Mälardalens Högskola har avrundat arbetskarriären.

Under 2012 var Gunnar aktuell i SVT:s Mästarnas Mästare.

VAD VAR DÅ HEMLIGHETEN BAKOM FRAMGÅNGEN?

1.Talang

Naturligtvis fanns det massor av talang hos Gunnar Larsson. Hans talang vidimeras bland annat genom systrarna Karin och Kisses framgångar i vattnet. Men det låg massor med hårt arbete bakom alla framgångar. Det har ofta påtalats att hans träning för 1 500 m fritt banade vägen för att sedan gå ner i distanser och på så sätt skörda framgångar. Sanningen var nog att Gunnar redan tidigt blev för stor för distansfrisim och att det egentligen inte var långt frisim som var hans första skolning utan ryggsim. Visserligen vägde han som aktiv inte mer än 82-86 kilo, fullträna, men också detta kunde med hans kroppskonstitution vara för mycket om man ville lyckas på 1 500 m fritt.

2.Samspelet med Paulsson

Sedan var det ett stort samspel mellan Gunnar och tränaren Lars-Eric Paulsson. Gunnar stod hela tiden i första rummet när det gällde hans tränarfokus. Detta innebar inte alltid en ”räkmacka” för Larsson, han fick också ta mycket skäll istället för sina träningskamrater. Men spelet mellan Paulsson och Larsson är grundläggande. Lars-Eric lade under många år nästan all tid på att se till att Gunnar hade bästa möjliga träningsförhållanden.

3.Tjurigheten

Den larssonska tjurigheten skall lyftas fram. Han gav sig aldrig, lika sällan i vattnet som vid kortspel på träningslägren.

4.USA

Han fick med sin USA-vistelse ett lagom stimuli för en nysatsning. Don Gambril var en coach som hade förmåga att jobba med simmare från Europa. Gambrils sätt och omgivningen där adderade en hel del kunskap och förmåga till Gunnar.

5.Mentalt stark

Larsson var också mentalt stark. Detta var innan mentala rådgivare trampade ned bassängkanterna. Lägg därtill stabil skolning sedan barnaåren och två äldre syskon, som aldrig gav honom chans att sticka upp. Detta var inte helt oväsentligt.

Summeringen av Gunnar Larssons simkarriär kan vara:

Den var kort och intensiv. Han slutade tidigt.
Han vann allt man kan begära och lite till.
Han är 1900-talets bäste idrottsskåning.
Tre gånger vann han Rundtursguldet – en skånings största idrottsliga utmärkelse.

Fakta Gunnar Larsson

Född: 12 maj 1951 i Malmö
Tävlade för: SK Ran och Malmö Simsällskap
Familj: Marianne (hustru sedan 1979) och barnen Lotten (1978), Emelie (1980) och Amanda (1989)
Skolor i Malmö: Fridhemsskolan, Ribersborgsskolan, Borgarskolan
Utbildning: Två år physical education i USA och GIH Stockholm (Examen 1975)
Yrke: Gymnastiklärare i Västerås - till 1985
Simtränare: Västerås Simsällskap - till 1978
Egen företagare: Drev två McDonaldsrestauranger i Eskilstuna till 1998
Konsultuppdrag: Åt McDonalds till 2002
Tillförordnad generalsekreterare: Svenska Simförbundet till 2004
Uppdrag: Sveriges Olympiska Kommitté och Mälardalens Högskola
Boplatser: Malmö–Long Beach–Malmö–Long Beach–Halmstad–Stockholm–Västerås
Tränare: Tor Råberg (SK Ran) Lars-Eric Paulsson (Malmö Simsällskap och landslaget), Don Gambril (Long Beach, USA)
Simkarriären
Första SM-medalj: SM-tvåa 1967 på 200 m ryggsim inomhus
Stor grabb: 1969
SM-guld: 32
OS 1968: Finalsimmade på 4x200 m fritt
OS 1972: Två guld, 200 och 400 m medley, fyra på 4x200 m fritt
VM 1973: Guld 200 m medley, femma på 4x200 m fritt
EM 1970: Tre guld 200 och 400 m medley samt 400 m fritt, ett silver 200 m fritt
Världsrekord: 400 m fritt 1970, 200 m medley 1970, 200 m medley 1972
Rekord i övrigt: Åtta Europarekord och 150 svenska rekord

Mer om Gunnar Larsson

* Systrarna Karin och Kisse erkände sig besegrade i bassängerna av Gunnar efter OS 1972. Då hade hans meriter överstigit deras. EM-insatserna 1970 räckte inte.
* Prins Bertils segertal för Gunnar efter OS-guldet 1972 på 200 medley – ”Djaävlar anamma!”. Kort och kärnfullt.
  Tränaren Don Gambril: ”Han är till 100 procent man och en liten bit fisk”
* Han blev Guld-Gunnar med svenska folket 1970. Ett epitet som han fortsatt att använda i sin e-postadress!
* Efter folkchocken 1970 på Bulltofta tog Gunnar bakvägen hem efter OS-gulden 1972.
* 1999 hedrades Gunnar som Århundradets störste skånske idrottsman av Sydsvenskans läsare.
* Hans verkliga specialitet i vattnet var inte simningen, ansåg hans träningskamrater. Det var i stället förmågan att ”fånga vattnet” i händerna och sedan skjuta prick på fem till sju meters avstånd.
* Rundtursgulden, som tillsammans med Bragdguldet är de enda sporttroféerna i äkta guld, bär Gunnar med sig alltid. De är nämligen nedsmälta och utgör en halslänk som han har burit sedan slutet av 1970-talet. Rundtursgulden blev med andra ord inte kvar i byrålådan utan kom till daglig användning.

Utmärkelser

Bragdguldet 1970
Brunnhages Trofé 1970 och 1972
Invald i Swimming Hall of Fame 1979
Rundtursmedaljen 1970, 1971, 1972
Århundradets störste skånske idrottsman 1999